

сполучати це з досвідом інших країн, які мають тисячолітню історію і культуру, але подавати це у взаємозв'язку з традиціями України.

ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УРСР У ДІЯЛЬНОСТІ ПРЕЗИДЕНТА США Р.РЕЙГАНА

О.Бажан (кафедра історії НаУКМА)

Падіння “залізної завіси”, послаблення міжнародної напруженості та проголошення принципу мирного співіснування держав різної політичної орієнтації, залежність Радянського Союзу від західних технологій, експорту продовольства тощо обумовили нові підходи радянського керівництва у сфері забезпечення прав людини.

За таких умов керівництву СРСР значно важче було протистояти зусиллям розвинутих демократичних країн, які розглядали дотримання прав людини як неодмінну умову своїх політичних та економічних відносин з Радянським Союзом.

З приходом до влади Президента США Р.Рейгана, увага до проблем забезпечення прав людини у національних республіках значною мірою посилюється. Виступаючи 10 березня 1982 року на церемонії проголошення Президентом Рейганом так званого “Дня Афганістану” віце-президент Дж.Буш заявив, що Сполучені Штати “...не забувають про становище поневолених націй у Східній Європі від балтійських держав до України та Узбекистану. Наприкінці червня 1982 року зусиллями спеціального контингенту Конгресу США з питань балтійських держав і України та української еміграції в палаті представників Конгресу було влаштовано “Тиждень українських національних та людських прав”, у ході якого за участю конгресменів було розглянуто й оприлюднено чимало фактів порушення прав людини в Україні.

21 вересня 1982 року свою позицію щодо України, активних борців за політичні, економічні, соціальні, національні та

регілійні права українського народу засвідчив особисто Президент Р.Рейган, який підписав Прокламацію, яка оголошувала 9 листопада 1982 року "Днем Української Гельсінської групи". У коментарях світових засобів масової інформації говорилося, що згадана Прокламація стала першим в історії США президентським актом, який стосується виключно України.

Така широка міжнародна підтримка з боку адміністрації Президента США Р.Рейгана надавалася українським інакодумцям, активним учасникам правозахисного руху і надалі. Хоч остання і не гарантувала їм особистої безпеки, але значною мірою скасувала дії каральних органів СРСР, примушувала зважати на світову громадську думку.

ПРО СТАН І РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ XVI-XVIII ст.

Т.Балабушевич (кафедра історії НаУКМА)

1. Економічна історія України досі не надто розвинена. Причинами є не лише розпорошеність джерел і складність методик, палеографічні й лінгвістичні аспекти.

2. Тоталітаризм завжди боїться й нищить справжніх істориків. Це аксіома. Вивчення економічної історії України згубно позначилося на долі дослідників: розстріляно академіка Слабченка, забуто автора першого підручника з економічної історії України В.Голобуцького.

3. Тривалий час панувало стереотипне уявлення про занепад України. Спершу так гадали Грушевський і Антонович за браком матеріалів, згодом ідеологізовані догми тенденційно апологетизували наслідки інкорпорації України в Російській державі: Щербицький у доповіді до 325-річчя Переяслава твердив, ніби цей акт врятував Україну.

4. Компаративний аналіз оригінальних документів з використанням світового досвіду призвів до зворотних висновків.